

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY Departament Badań Społecznych i Warunków Życia

Notatka informacyjna

WYNIKI BADAŃ GUS

Uczestnictwo Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej w 2012 r.

W październiku 2012 roku Główny Urząd Statystyczny przeprowadził kolejne badanie ankietowe na próbie gospodarstw domowych biorących udział w badaniach budżetów gospodarstw domowych, poświęcone problematyce uczestnictwa w sporcie i rekreacji ruchowej.

Podstawowym celem badania było poznanie sposobów spędzania czasu przeznaczonego na sport i rekreację ruchową preferowanych przez członków badanych gospodarstw domowych, ocena stopnia ich zaangażowania w uczestnictwo w sporcie i rekreacji ruchowej, oszacowanie przeciętnych wydatków przeznaczonych na ten cel, a także próba ustalenia poziomu wyposażenia gospodarstw domowych w sprzęt sportowy. Badanie obejmowało wydatki gospodarstw oraz uczestnictwo ich członków w aktywności sportowej w okresie od 1.10.2011 r. do 30.09.2012 r.

Uczestnictwo członków gospodarstw domowych w zajęciach sportowych lub rekreacji ruchowej

W okresie objętym badaniem w zajęciach sportowych lub rekreacyjnych uczestniczyło **45,9%** Polaków (48,8% mężczyzn i 43,3% kobiet). Regularnie¹ ćwiczyło **20,3%** członków gospodarstw domowych. Mężczyźni częściej niż kobiety deklarowali zarówno regularny (odpowiednio 21,8% i 18,9%), jak i sporadyczny (odpowiednio 27,1% i 24,4%) charakter podejmowanych zajęć ruchowych.

Prawie połowa mieszkańców polskich miast uczestniczyła w zajęciach sportowo–rekreacyjnych. Aktywność najczęściej podejmowały osoby mieszkające w dużych miastach, o liczbie 500 tys. i powyżej (52,3%) oraz o liczbie 200-499 tys. (51,5%). Wśród mieszkańców wsi ten odsetek był niższy i wyniósł 40,5%. Należy jednak pamiętać o odmiennej strukturze zatrudnienia na wsi, i różnej aktywności fizycznej w pracy. Wśród pracujących mieszkańców obszarów wiejskich 78,2% wykonywało pracę, która według nich wymagała wysiłku fizycznego. W miastach analogiczny odsetek osób stanowił 56,5%.

¹ Rozumiane jako uczestnictwo systematyczne, przynajmniej jeden raz w tygodniu.

Najpopularniejszymi zajęciami sportowo-rekreacyjnymi wśród Polaków były jazda na rowerze i pływanie. Aktywność w pierwszej z form podjęło 66,0% osób (w tym 64,8% mężczyzn i 67,2% kobiet), drugą wybrało 39,9% zbiorowości (w tym 42,1% mężczyzn i 37,8% kobiet). Poza tymi dwoma głównymi formami aktywności mężczyźni preferowali piłkę nożną (36,7%), grę w piłkę siatkową (14,3%) i koszykową (10,3%) oraz wędkarstwo (13,3%). Kobiety najczęściej decydowały się na aerobik, fitness, jogę i gimnastykę (19,5%), taniec (16,5%), jogging, nordic walking (15,8%) oraz grę w piłkę siatkową (13,3%).

Wybór preferowanych przez Polaków form sportowo-rekreacyjnych przekłada się na deklarowane przez nich umiejętności ruchowe. Naturalnie najwięcej Polaków deklarowało umiejętność jazdy na rowerze (92,0% mężczyzn i 87,2% kobiet). Mężczyźni wykazywali swoje umiejętności również w pływaniu (64,1%) oraz w najpopularniejszych grach zespołowych: piłce nożnej (78,2%), siatkowej (53,1%), koszykowej (45,5%) i ręcznej (37,9%). Ponad połowa kobiet zaś deklarowała umiejętność tańczenia (50,1%). Panie często wskazywały na umiejętność pływania (47%) i gry w piłkę siatkową (43,2%). Pozostałe gry zespołowe są wymieniane przez kobiety znacznie rzadziej.

Wyniki badania wskazują, że w stosunku do 2008 roku odsetek osób uczestniczących² w sporcie i rekreacji ruchowej wzrósł o ponad 8 p.proc. z 37,5% do 45,9%. Wzrost odsetka osób uczestniczących zaobserwowano zarówno wśród mężczyzn (o 8,8 p. proc), jak i kobiet (8,0 p. proc.). Nieznacznie bardziej zwiększył się on w miastach (9,6 p. proc) niż na wsiach (6,4 p. proc.).

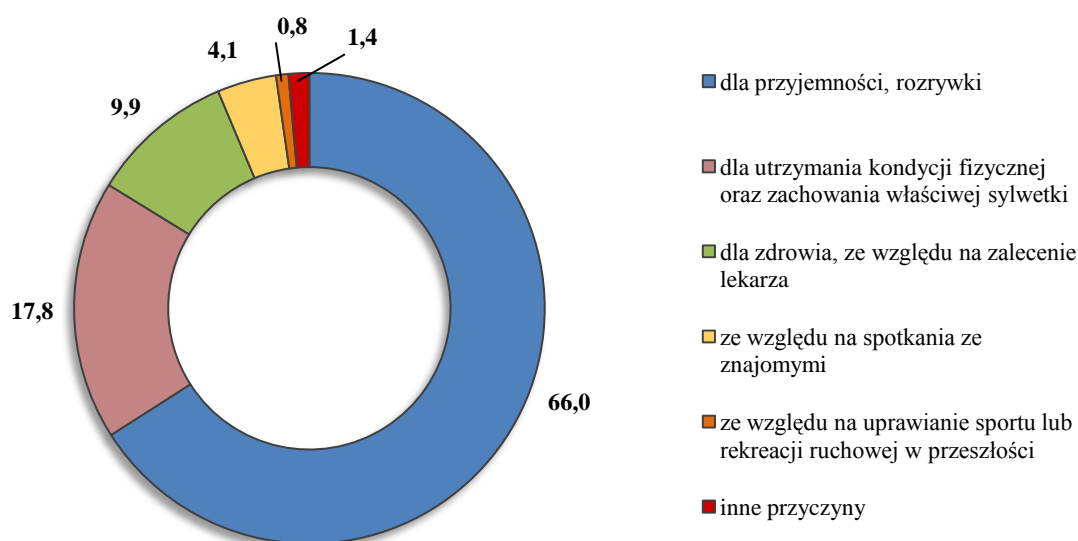
Motywy uczestnictwa członków gospodarstw domowych w zajęciach sportowych lub rekreacji ruchowej

Głównym motywem uczestnictwa Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej była przyjemność i rozrywka, którymi kierowało się dwie trzecie badanych (w tym 70,8% mężczyzn i 61,3% kobiet). Istotny czynnik stanowiła także chęć utrzymania kondycji fizycznej oraz zachowania właściwej sylwetki, na co wskazało 15,5% mężczyzn i 20% kobiet. Co dziesiąty Polak uczestniczył w sporcie i rekreacji dla zdrowia (lub z powodu zaleceń lekarza), przy czym częściej dotyczyło to kobiet (12,3%) niż mężczyzn (7,4%). Pozostałe motywy były wskazywane znacznie rzadziej przez respondentów (wykres 1).

---

² W 2012 r. uczestniczący to ćwiczący sporadycznie lub regularnie. W poprzedniej edycji badania nie różnicowano uczestnictwa w zajęciach sportowo-rekreacyjnych.

Wykres 1. Motywy uczestnictwa członków gospodarstw domowych w sporcie lub rekreacji ruchowej (w %)

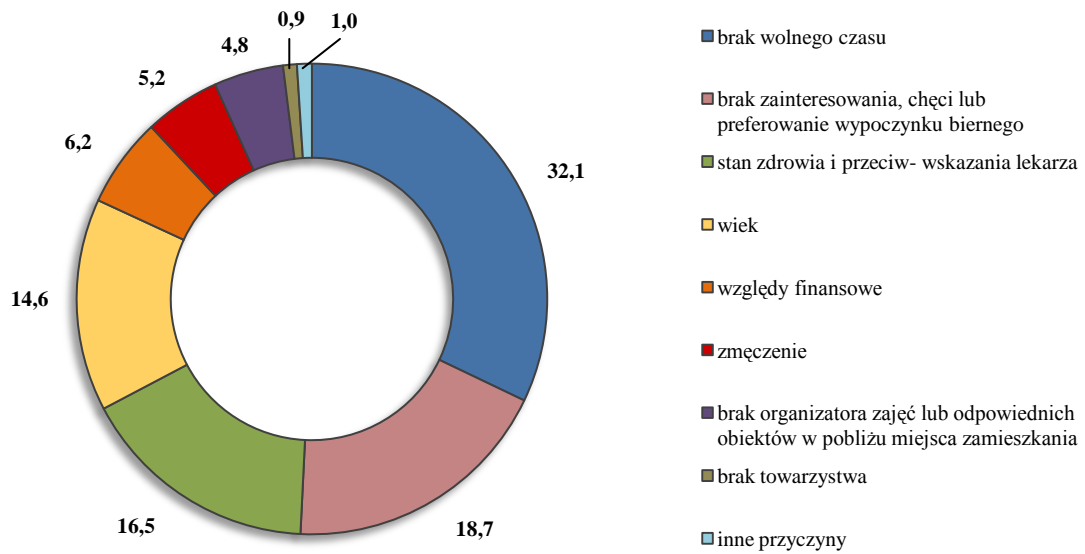

W porównaniu z badaniami z 2008 r. istotnie wzrosło znaczenie przyjemności i rozrywki jako czynnika motywującego Polaków do podejmowania aktywności fizycznej. W tej edycji badań odsetek uczestniczących w sporcie i rekreacji dla przyjemności wzrósł o prawie 15 p.proc. (z 51,3% w 2008 r. do 66,0% w 2012 r.).

Bariery uczestnictwa członków gospodarstw domowych w zajęciach sportowych lub rekreacji ruchowej

Według jednej trzeciej badanych najpoważniejszą barierą uczestnictwa w zajęciach sportowych lub rekreacji ruchowej był brak czasu, przy czym częściej dotyczył on mężczyzn (36,8%) niż kobiet (28,5%). Drugą poważną przeszkodę stanowił brak zainteresowania, chęci podejmowania wysiłku fizycznego lub po prostu preferowanie biernego wypoczynku. Taki powód podało 19,4% mężczyzn i 18,1% kobiet. Istotną barierą był też stan zdrowia i przeciwwskazania lekarza, na co wskazało 15,4% mężczyzn oraz 17,4% kobiet. Kobiety również często deklarowały jako przeszkodę wiek (17,9%). Pozostałe bariery dotyczyły badanych Polaków znacznie rzadziej (wykres 2).

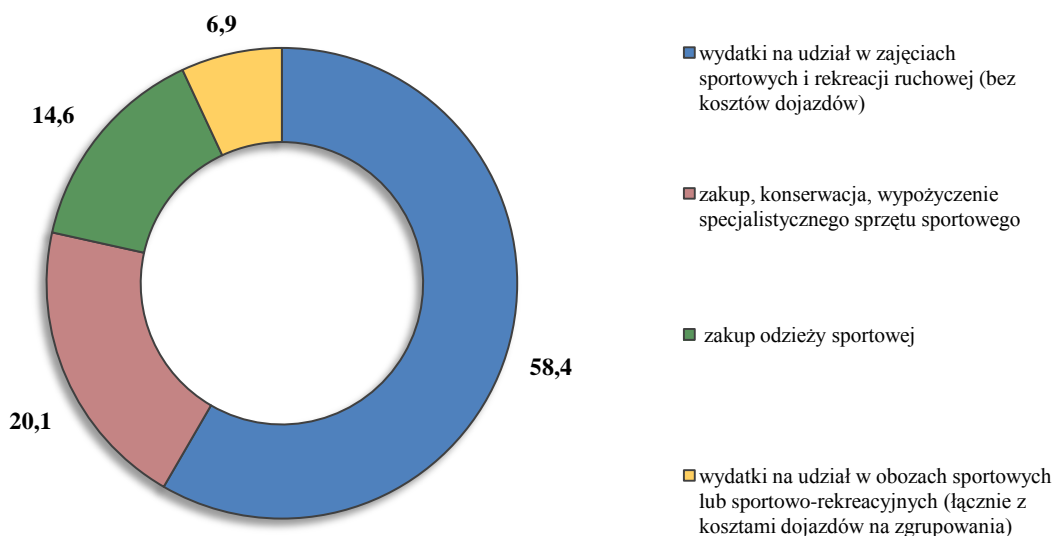
Wykres 2. Bariery uczestnictwa członków gospodarstw domowych w zajęciach sportowych lub rekreacji ruchowej (w %)

Wydatki gospodarstw domowych na cele związane ze sportem lub rekreacją ruchową

W okresie od 1.10.2011 r. do 30.09.2012 r. **41,1%** badanych gospodarstw domowych poniosło jakiegokolwiek wydatki na cele sportowo-rekreacyjne. Średni koszt poniesiony przez jedno zbadane gospodarstwo domowe na cele sportowo rekreacyjne wyniósł **418 zł**, z czego ponad połowę stanowiły opłaty związane z uczestnictwem w zajęciach. Szczegółową strukturę wydatków przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Struktura wydatków na sport i rekreację ruchową, w przeliczeniu na 1 zbadane gospodarstwo (w %).

W stosunku do roku 2008 odsetek gospodarstw przeznaczających środki na sport lub rekreację ruchową wzrósł o 12 p.proc. Na uwagę zasługuje wzrost liczby gospodarstw domowych ponoszących wydatki na opłacanie zajęć sportowo rekreacyjnych (w 2008 r. – 17,2% gospodarstw; w 2012 r. – 29,9% gospodarstw) oraz na zakup sprzętu sportowego (w 2008 r. – 8,9%; w 2012 r. – 15,8%).

Wyposażenie gospodarstw domowych w sprzęt sportowy.

Wyposażenie gospodarstw domowych w sprzęt sportowy w dużej mierze wpływa na poziom uczestnictwa Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej. W badanej populacji **80,8%** gospodarstw posiadało sprzęt sportowy. Najpopularniejszym sprzętem był rower, który posiadało prawie 71% gospodarstw domowych. Ponad jedna trzecia gospodarstw deklarowała posiadanie piłek do piłki koszykowej, siatkowej lub nożnej oraz sanek, a więc sprzętu, który nie wymaga dużych nakładów finansowych. Wśród rzadziej spotykanych były te, które wiążą się z uprawianiem kosztowniejszych form aktywności ruchowej, np. trenerzy czy narty lub snowboard.

W badaniu stwierdzono istotną liniową zależność pomiędzy wielkością gospodarstwa domowego a wyposażeniem w sprzęt sportowy. Zatem im więcej osób w gospodarstwie domowym, tym większy odsetek gospodarstw posiadających sprzęt sportowo rekreacyjny. I tak wśród gospodarstw jednoosobowych odsetek ten wyniósł 52,4%, natomiast wśród gospodarstw czteroosobowych lub większych – przekraczał 97%.

Posiadanie sprzętu sportowo rekreacyjnego warunkuje również miejsce zamieszkania. Gospodarstwa wiejskie były generalnie lepiej wyposażone (89,1% posiadających sprzęt) niż gospodarstwa miejskie (76,7%).

Odsetek polskich gospodarstw domowych wyposażonych w sprzęt sportowo-rekreacyjny w 2012 r. wzrósł o ponad 3 punkty procentowe w stosunku do roku 2008 (z 77,6% do 80,8%).